

E G Y P T

- leží v povodí **NILU**
- leží ve stejném podnebném pásu jako Mezopotámie = po celý rok teplé a suché počasí
- zdroj vláh = každoročně se opakující záplavy Nilu – Nil s sebou z hor přináší úrodné bahno, které půdu hnojí
- 3 období Egypta: **1. červenec – říjen** = období záplav – plocha pokryta nánosem zúrodnujícího bahna
2. listopad – únor = období polních prací a zrání
3. březen – červen = období sklizně a druhé úrody

Z e m ě d ě l s t v í

- lidé uměli budovat soustavy zavodňovacích kanálů, kterými rozváděli vodu tam, kam potřebovali, aby mohli obdělávat větší území
- dosahovali **dvou až tří sklizní v jednom roce**
- **pěstovali**: pšenici, ječmen, len, ovoce, zeleninu, luštěniny a vinnou révu
- **chovali**: hovězí dobytek, ovce, kozy, kachny

Egypt se dělil na 2 oblasti: **Dolní Egypt + Horní Egypt**

Dolní Egypt = oblast při ústí Nilu do moře, rozvětvené ústí Nilu – oblast pokrývaly bažiny zarostlé rákosím, bohatstvím ryb

Horní Egypt = oblast podél údolí středního toku Nilu, lepší podmínky pro hospodářský rozvoj

!!!!znalost zemědělství a chovu dobytka se do Egypta rozšířila z Mezopotámie!!!

VZNIK STÁTU – kolem roku 3000 př.n.l. vznikl stát nejprve v Horním Egyptě

- horegypťskému panovníkovi se podařilo ovládnout také Dolní Egypt- tak vznikl jednotný stát

Ř e m e s l o

- vyráběli hliněné nádoby pomocí **hrnčířského kruhu**
- znali **vypalovací pece**
- **tkali lněné látky**, jemné až průsvitné

EGYPTSKÁ SPOLEČNOST

FARAON = panovník, považován za boha

- neomezená moc
-

KNĚŽÍ = upevňovali ve vědomí lidu božský původ panovníka + upevňují státní moc

VEZÍR = nejvyšší úředník

ÚŘEDNÍCI = stojí v čele krajů

- dohlízejí na vybírání daní
- dohlízejí na udržování zavlažovacích zařízení
- zajišťují pracovníky pro státní stavby

nižší úředníci = pomáhají vyšším úředníkům

= písaři, výběrčí daní, dozorcí

VOJÁCI = zabezpečují klid v zemi

- ochrana státu proti útokům vnějších nepřátel

+ výbojné války

ZEMĚDĚLCI = odvádějí část úrody do státních sýpek

- udržující zavlažovací zařízení

ŘEMESLNÍCI = směňují své výrobky za potraviny =

směnný obchod

OTROCI = nejnižší postavení ve společnosti

- stávali se jimi váleční zajatci

- jejich vlastníkem byl výlučně **s t á t**

STAVITELSTVÍ ----- PYRAMIDY

= obrovské **hrobky králů = f a r a o n ů**

-obrovské stavby ve tvaru **j e h l a n u**

-vznikaly **ve 3. tisíciletí př.n.l.**, byly **stupňovité** a později měly stěny **hladké**

-jednotlivé kvádry, z nichž jsou pyramidy sestaveny, jsou opracovány přesně, že mezi ně nelze zasunout ani list papíru

-každý kvádr vážil **1 až 2.5 tuny**

-nejvyšší pyramida je krále CHUFU (**Chufevova pyramida**)= **CHEOPSOVA pyramida**=tak ji nazvali Řekové – tato pyramida dosahuje **výšky téměř 147 m**,

jedna **strana základny** měří přes **230 m** a **zaujímá prostor větší než 9 fotbalových hřišť pryskyřicemi**

POHŘBÍVÁNÍ

- těla pohřbívána v rakvích (zlaté, dřevěné, kamenné)
- Egypťané věřili, že duše zemřelého se uchová jen tehdy, když budou uchovány jeho tělesné pozůstatky = **m u m i f i k a c e**

Z mrtvoly **vyjímali vnitřnosti**- ty dávali do nádob= **kanop** +tělo **vysušovali solemi a sodou**+ pak ho napouštěli **pryskyřicemi**+ nakonec tělo zavinuli do **obinadel = m u m i e** – pak ji ukládali **do rakve**

KULTURA STAROVĚKÉHO EGYPTA

EGYPTSKÉ PÍSMO = hieroglyfy

-hieroglyfy = posvátné písmo

- vyvinulo se z obrázkového písma

- původně nebyl rozdíl mezi obrázkem, který zpodobňoval určitý předmět a významem, který obrázek měl

-postupně obrázky dostaly jiný význam= staly se symboly pro určité skupiny souhlásek

-písmo se tesalo **do kamene**= **významné události**

- pro **méně významné** události a pro běžnou potřebu se používalo méně pracné

Písmo = obrázky přeměnili v **jednodušší znaky**- bylo **jich asi 700**

PAPYRUS

-běžně se psalo na papyrusové svitky – vyráběly se z proužků nakrájených ze **stonků rákosu**, zvaného **papyrus**, ten rostl při březích Nilu a dosahoval **výšky 2 – 4 metry**

-**psalo** se na ně **inkoustem** vyráběným z **dozrávajících ořechů**

EGYPTSKÉ ČÍSLICE

-Egyptané užívali **desítkové soustavy** = každá vyšší číslice je desetinásobkem předcházející číslice

-nedaly se s nimi ale provádět početní úkony jako násobení a dělení, proto

Egyptané **sestavili tabulky**, které obsahovaly **výsledky násobení a dělení různých čísel**

ZÁKLADY VĚD

-vychází z potřeb každodenní práce lidí : **astronomie, matematika a geometrie**

!!!**základy lékařství – díky mumifikaci – dovedli léčit vnitřní choroby**, různá **zranění**, prováděli některé **operace** a ošetřovali nemocné **zuby**

SOCHAŘSTVÍ A MALÍŘSTVÍ

- sochy a reliéfy
- malby zachycovaly zemědělce a řemeslníky při práci nebo výjevy z bitev
- neznali **perspektivu**.....takže **blízké** předměty **byly dole** na obraze,
- **vzdálené nahoře** a **důležité** byly **větší než ostatní**

LITERATURA – báje a pověsti, **knihy moudrých**=rady do života

ŽIVOT V EGYPTĚ

Oděv, úprava hlavy a líčení

- muži** = krátké zavinovací sukně
- ženy**= rovně střižené úzké dlouhé šaty s širšími ramínky
- barva oděvu **bílá**, vzácné látky, jemné až **průsvitné**
- nosili **šperky** – oblíbený byl **velký límcovitý náhrdelník**
- na nohách nosili **sandály** nebo byli **bosi**
- vlasý** : **zastřižené kousek nad rameny a nad obočím**
- také nosili **paruky** upravené do stejného účesu
- **kněží a děti** měli hlavy **vyholené**
- **líčili se ženy i muži**

Bydlení

- domy měly u **prostých Egyptanů** 3 nebo 4 místnosti za sebou, dvorek, kde byla umístěna i kuchyň, někdy i jedno patro
- okna byla co nejmenší = chládek
- **zámožnější Egyptané** měli rozlehlejší domy, středem byla velká hala, která byla vyšší než ostatní místnosti, tak ji mohla osvětlovat okna v patře
- tuto halu obklopovaly další obytné místnosti, ložnice, **koupelna, záchod+**
- + zahrada s bazénem**

Vzdělání

- školy vznikaly jen **při chrámech**
- jen pro **zámožné chlapce**
- učili se **psát+matematiku**

STRUČNÉ DĚJINY EGYPTA

1. **Archaická říše** (1. pol.3. tisíciletí př.n.l.)=**sjednocení** Horního a Dolního Egypta
2. **Stará říše** (2.pol. 3. tisíciletí př.n.l.)
3. **Střední říše** (zač. 2.tisíciletí př.n.l.)
4. **Nová říše** (2.pol.2.tisíciletí př.n.l.)
5. **Pozdní Egypt**

-roku **525 př.n.l.** si podmanili Egypt **PERŠANÉ** a k poraženým se chovali krutě

-roku **332 př.n.l.** dobyl Egypt **Alexandr Makedonský**, který porazil Peršany, Egyptané ho vítali jako svého osvoboditele

-**po jeho smrti** si říši rozdělili jeho vojevůdci a vládcem Egypta se stal **PTOLEMAIOS= dynastie ptolemaiovská** vládla v Egyptě až **do roku 30 př.n.l.**

-pak byl Egypt připojen k **Římu** jako jeho **provincie**

-!!!poslední egyptskou panovnicí byla **KLEOPATRA**

